Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta

Aika 19.11.2026 klo 14:01 - 14:51

Paikka Teams

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 106	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 107	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 108	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 109	Ajankohtaiset asiat	7
§ 110	Pohjois-Savon hyvinvointialueen ennakollinen talouden ohjaus (ETO) -menettely	8
§ 111	Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, valitus ja täytäntöönpanon kieltämistä koskeva vaatimus, Kangaslammin asumispalveluyksikkö	10
§ 112	Oikaisuvaatimus Kangaslammin palvelukeskuksen lakkauttamispäätökseen	12
§ 113	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen	16
§ 114	Tiedoksisaatettavat asiat 19.11.2026	17
§ 115	Muut asiat	19

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Viljakainen Salme	puheenjohtaja	
	Koski Jarno	varapuheenjohtaja	
	Eeva Arja	jäsen	
	Lapveteläinen Tuomo	jäsen	
	Leppäkynnäs Arttu	jäsen	
	Nissinen Eija	jäsen	
	Nousiainen Tiina	jäsen	
	Ojala Kari	jäsen	
	Oksiala Leea	jäsen	
	Pikkarainen Rauno	jäsen	
	Sokka Irja	jäsen	
	Räsänen Jorma	ikäihmisten neuvoston edustaja	
	Kokkonen Kaija Anneli	esittelijä	
	Raatikainen Riitta	aluehallituksen puheenjohtaja	
	Heiskanen Päivi	pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Hedman Antti		
	Mykkänen Minna		
	Korhonen Marko		
	Remes Sami		
	Solmari Kirsi		

Allekirjoitukset

Salme Viljakainen puheenjohtaja	Päivi Heiskanen pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

106 - 115

Pöytäkirjan tarkastus Pvm

Kari Ojala pöytäkirjantarkastaja	Leea Oksiala pöytäkirjantarkastaja

---

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilla www.pshyvinvointialue.fi alkaen

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 106 19.11.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ikaholtk 19.11.2026 § 106

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 107 19.11.2026

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Ikaholtk 19.11.2026 § 107

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kari Ojala ja Leea Oksiala.

Päätösehdotus

Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös äänten laskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa ovat Kari Ojala ja Leea Oksiala.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 108 19.11.2026

Asioiden käsittelyjärjestys

Ikaholtk 19.11.2026 § 108

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 109 19.11.2026

Ajankohtaiset asiat

Ikaholtk 19.11.2026 § 109

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Kokouksessa käydään läpi ajankohtaisia ja valmistelussa olevia asioita.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ennakollinen talouden ohjaus (ETO) -menettely

Ikaholtk 19.11.2026 § 110
2994/02.02.02/2026

Valmistelija(t) toimialajohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407, kaija.kokkonen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta merkitsee Pohjois-Savon hyvinvointialueen ennakollisen talouden ohjauksen (ETO) menettelyä koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Ennakkovaikutusten arviointia ei ole tehty, koska kyseessä on tiedoksi merkittävä tilannekatsaus, eikä asiassa tehdä palvelujen järjestämiseen tai toimintaan vaikuttavia päätöksiä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 43

Liitteet ja oheisaineisto

Valmistelu Valtiovarainministeriö on 2.10.2026 ilmoittanut käynnistävänsä Pohjois-Savon hyvinvointialueella ennakollisen talouden ohjauksen (ETO) menettelyn.

Kyseessä on hyvinvointialuelain 13 b § mukainen hyvinvointialueen ja valtiovarainministeriön välinen neuvottelumenettely, jonka tavoitteena on ehkäistä hyvinvointialueen talouden tilan vaarantumista sekä tukea talouden tasapainottamista ja lakisääteisten palvelujen järjestämisen turvaamista.

Menettely liittyy Pohjois-Savon hyvinvointialueen hakemukseen saada lisäaikaa kertyneiden alijäämien kattamiseen vuoden 2029 loppuun mennessä. Menettelyn aikana tarkastellaan hyvinvointialueen taloudellista tilannetta, talouden

tasapainottamistoimenpiteitä ja niiden toteuttamisedellytyksiä sekä palvelujen järjestämiseen liittyviä kysymyksiä.

Lautakunnalle annetaan kokouksessa ajankohtainen tilannekatsaus ETO-menettelyn etenemisestä sekä erityisesti ikääntyneiden palveluiden näkökulmasta keskeisistä talouteen, toimintaan ja palvelujen järjestämiseen liittyvistä kysymyksistä.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, valitus ja täytäntöönpanon kieltämistä koskeva vaatimus, Kangaslammin asumispalveluyksikkö

Ikaholtk 19.11.2026 § 111
3268/00.01.02.00/2026

Valmistelija(t)

vs. toimialajohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407, kaija.kokkonen(at)pshyvinvointialue.fi,
juristi Maria Huttunen, p. 044 717 4542, maria.huttunen2(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen:

Lautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että aluehallitus antaa hallinto-oikeudelle pöytäkirjan liitteenä olevan lausunnon asiassa.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esittelijä

ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta päättää antaa esityslistan oheismateriaalina olevan lausunnon liitteineen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Ennakkovaikutusten arviointi

-

Toimivallan peruste

Hallintosääntö § 43

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:
- Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
- lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Valmistelu

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt Pohjois-Savon

hyvinvointialueen ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakuntaa antamaan lausunnon valitukseen ja täytäntöönpanon kieltämistä koskien ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnan päätöstä 29.10.2026 § 102 koskien Kangaslammin asumispalveluyksikön lakkauttamista.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta antaa liitteenä olevan lausunnon, jossa vastaa valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin.

Oikaisuvaatimus Kangaslammin palvelukeskuksen lakkauttamispäätökseen

Ikaholtk 19.11.2026 § 112
3268/00.01.02.00/2026

Valmistelija(t)	toimialajohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407, kaija.kokkonen(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Lautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteettomana.
Ennakkovaikutusten arviointi	-
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 43
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: - Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös
Valmistelu	Olli-Pekka Kähkönen ja Kangaslammin kyläyhdistys ry ovat 10.10.2026 päivätyssä Itä-Suomen hallinto- oikeudelle osoitetussa aluevalituksessa hakeneet muutosta Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnan päätökseen 24.9.2026 § 82. Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 2796/2026, 9.11.2026 siirtänyt käsittelyn oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnalle. Hallinto-oikeuden päätös perusteluineen oheisaineistona.

Oikaisuvaatimuksen vaatimukset

Valittaja vaatii kumottavaksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnan 24.9.2026 tekemän

päätöksen Kangaslammin palvelukeskuksen ikääntyneiden asumisyksiköstä luopumisesta lainvastaisena ja, että lisäksi valittaja vaatii päätöksen toimeenpanon keskeytettäväksi välittömästi asian lainvoimaiseen ratkaisemiseen saakka.

Vaatimuksiin vastaaminen

Valittajan esittämä vaatimus päätöksen kumoamisesta on perusteeton. Toiminnan päättämistä koskeva lautakunnan päätös 24.9.2026 on tehty toimivaltaisessa toimielimessä asianmukaisen valmistelun jälkeen. Päätöstä tehtäessä päätöksentekijöillä on ollut tiedossa Varkauden Kangaslammen palvelukeskuksen määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyminen 31.12.2026 sekä arvioinnit päätöksen vaikutuksista asiakkaisiin, palvelujen saatavuuteen, henkilöstöön sekä hyvinvointialueen talouteen.

Täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen osalta Pohjois-Savon hyvinvointialue toteaa myös, että vaatimus on perusteeton. Kyseistä asumispalveluyksikköä koskeva vuokrasopimus on määräaikainen ja se päättyy 31.12.2026. Hyvinvointialue ei voi jatkaa toimintaa kyseisissä tiloissa enää tämän jälkeen. Pohjois-Savon hyvinvointialue täyttää lakisääteisen järjestämisvastuunsa ja turvaa asiakkaiden palvelujen jatkumisen ennen muutosta.

Vastaukset valitusperusteisiin:

1. *Päätöksen perustana olevan taloudellisen selvityksen riittävyys*
2. *Varkauden kaupungin ehdotuksen arviointi*

Valittaja katsoo, ettei päätöksenteon tueksi olisi ollut käytettävissä riittäviä selvityksiä muutoksen kustannusvaikutuksista.
Pohjois-Savon hyvinvointialue toteaa, että Kangaslammin palvelukeskuksen toiminnan päättämistä koskevassa asiassa päätöksenteon perusteena olleet kustannusvaikutukset on selvitetty asian valmistelun yhteydessä ja ne ovat olleet päätöksentekijöiden käytettävissä päätöstä tehtäessä. Päätöksen valmisteluaineisto ja siinä esitetyt taloudelliset vaikutusarviot ovat muodostaneet osan asian ratkaisemiseksi tarpeellisesta selvityksestä.
Päätös on perustunut käytettävissä olleeseen riittävään ja asianmukaiseen selvitykseen. Säästöjen toteutuminen ja näkemys Varkauden kaupungin ehdotukseen vuokrahuojennuksesta on kuvattu lautakunnan päätöstekstissä 24.9.

Isossa kuvassa voidaan todeta, että säästöt syntyvät henkilöstön siirtyessä vapaisiin tehtäviin ja asumispalvelun vapautuville paikoille. Mikäli joudutaan palvelujen järjestämisessä tukeutumaan ostopalveluun, on se vaihtoehtokustannuksena halvempi kuin nykyinen toiminta.

Hyvinvointialue järjestää palvelut yhdenvertaisesti. Nykyinen asumisen kapasiteetti on ylimitoitettu Kangaslammin tarpeisin ja tarkasteltaessa eteläisistä aluetta, on siellä asumispalvelupaikkoja enemmän kuin muualla hyvinvointialueella keskimäärin ja selkeästi yli strategisen tavoitteen.

3. Vaikutusten arvioinnin riittävyys
Päätöksenteon pohjana oleva vaikutusten arviointi oli kattava ja riittävä ja vastaa oikaisuvaatimuksessa esitettyihin keskeisiin kohtiin. Arvioinnissa on käsitelty erikseen myös Kangaslammen palvelukeskuksen nykyisiin asiakkaisiin kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusten arviointi on osa päätösasiakirjakokonaisuutta.

4. Iäkkäiden asukkaiden asemaa ja palvelujen jatkuvuutta koskevan arvioinnin puutteellisuus
Asiakkaiden palvelutarve muutoksen yhteydessä arvioidaan yksilöllisesti huomioiden asiakkaan ja läheisen toiveet. Hyvinvointialue järjestää asiakkaille tarpeenmukaisen palvelun ennen muuttoa. Asiakkaiden asemaa ja palvelujen jatkuvuutta muutoksen yhteydessä on arvioitu vaikutusten arvioinnissa ja nämä arviointitiedot ovat olleet käytettävissä päätöksenteon yhteydessä.

5. Päätöksen perustelujen riittävyys
Päätösasiakirjoissa on kuvattu kattavasti päätöksen perustelut ja niihin liityvät vaikutuksen arvionnit. Vaihtoehtojen tarkastelussa ei ole todettu toimialla (yhteisöllien asumisen tarkastelu ja lyhytaikaisen hoidon tarkastelu) tai toimialat ylittäen vaihtoehtoja joita hyödyntäen lakkauttamispäätös olisi voitu välttää.

6. Asian riittävä selvittäminen
Valittaja väittää, että päätöksen pohjalla ei ole riittävää kokonaisarviota huomioiden Varkauden kaupungin vuokrahuojennus.
Varkauden kaupungin tarjoama vuokrahuojennustieto on ollut käytettävissä päätöksenteon yhteydessä 24.9. ja se on huomioitu osana kokonaisarviointia. Lautakunnalle osoitetussa perustelutekstissä on todettu, että vaikka Varkauden kaupungin vastaantulo vuokrahinnassa on huomattava, ei se ratkaise hyvinvointialueen vaikeaa sopeuttamisvaadetta ikääntyneiden palveluissa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 113 19.11.2026

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Ikaholtk 19.11.2026 § 113

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Valmistelu

Hyvinvointialueen hallintosäännön 58 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa ”Toimivalta henkilöstöasioissa”.

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:
- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 22.10.2026 – 11.11.2026

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 114 19.11.2026

Tiedoksisaatettavat asiat

Ikaholtk 19.11.2026 § 114

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Saapunut kannanotto:
- Valtakunnallinen järjestöjen, Ihmisoikeuskeskuksen ja vanhusasiavaltuutettujen kannanotto, hyvinvointialueiden vanhusten ja ihmisarvoisen hoivan turvaamiseksi

Lupa- ja valvontavirasto:
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä 26.10.2026, Attendo Oy, Attendo Saaristo
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä 26.10.2026, TH-Tukipalvelut Oy
- Palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteristä poistaminen 26.10.2026, Tmi Suvipolku
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä 27.10.2026, Tilitoimisto KaJoMa
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä 4.11.2026, Attendo Oy, Attendo Valkeinen
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä 6.11.2026, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, Mainiokoti Kruunu
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä 6.11.2026, HuttupaSiivous Oy
- Toimikuntien lisäys Soteri-rekisteriin 10.11.2026, Kotileena Oy
- Päätös palveluntuottajan ja palveluyksikön rekisteröinnistä 11.11.2026, Siivouspalvelut Jenni

- Palveluntuottajan rekisteristä poistaminen 12.11.2026, Kantava Arki
- Päätös palveluyksikön rekisteröinnistä 12.11.2026, Attendo Aurinkopuisto Oy, Attendo Kallaniemi
- Päätös palveluyksikön muutoksen rekisteröinnistä 12.11.2026, Luona Hoiva Oy

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta § 115 19.11.2026

Muut asiat

Ikaholtk 19.11.2026 § 115

Päätös

Muita asioita ei ollut.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14. 51

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 106, § 107, § 108, § 109, § 110, § 111, § 113, § 114, § 115

Yllälueteltuihin päätöksiin ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 112

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykäliä:

Aluevalitus

Aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen kuitenkin hakea muutosta aluevalituksin myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä aluevalitus.

Valituksen saa tehdä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja -aika

Valituksen voi tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

tai
Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64
Faksinumero: 029 564 2501
Puhelinnumero: 029 56 42502

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai,

saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjan sisältö ja toimittaminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti ja hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelua käyttäen. Myös muu sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, asuinkunta ja postiosoite, myös kotikunta on hyvä ilmoittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen on vaadittu tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Jos valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasiakirjan vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Linkki tuomioistuinmaksulakiin:
Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®